

Dagbladet

Løssalgpris 1,75

Nr. 205 — 107. årg. Lørdag 6. september 1975

LØRDAGS-DAGBLADET

Reder- søsken slåss om million- arv

Det er duket for offentlig skittentøyvask etter en årelang strid mellom bror og søster Olsen i Oslo-rederiet Olsen og Ugelstad.

Siden Kristoffer Olsen senior døde i 1948 har Kristoffer Olsen jr. ledet Olsen-siden i selskapet. Han skal suverent og uten hensyn til sine søsken ha skaltet

Kritisk for det tradisjonsrike rederie* Olsen & Ugelstad. (Foto: Odd Anthonen).

og valtet med farsarven. Søsteren Amelia, gift Riis, som nå forlanger offentlig gransking, skal ikke ha fått mye av arven. Det

beløp hun i fjor ble tilbudt, sa hun stolt nei til. Nå står hun og hennes mann i fare for å miste alt. Rederiets økonomiske stilling er

kritisk — selv karakteriserer det den som «øyeblikkelig likviditetskrise».

Side 13

Kritisk for Olsen & Uglestad:

Skipsreder - søsken slåss om millionarv

Justisdepartementet gir grønt lys for granskning av rederiet

AV ARVID BRYNE

Offentlig skittentøyvask. Krangel mellom bror og søster om titalls millioner kroner — et beløp som imidlertid skrumper inn for hver dag som går på grunn av de dårlige tider på shipping-fronten. Høyt spill med stor innsats for å unngå norske skatte- og avgiftslover.

Dette er de mest iøynefallende ingredienser i striden mellom søsknene Kristoffer Olsen og Amelia Riis (født Olsen) — to av arvingene etter Kristofer Olsen senior som var en av de to grunnleggerne av skipsrederfirmaet Olsen & Ugelstad.

Striden kommer offentligheten på øre etter at Amelia Riis har forlangt offentlig granskning av familierederiet. Denne vil nå finne sted etter at regjeringsadvokat Bjørn Haug har innstilt på slik saksbehandling overfor Justisdepartementet. Kjennelse for offentlig granskning er avsagt av Oslo skifterett, som ifølge aksjeloven har denne myndighet.

Ifølge finanstidsskriftet Kapital, som skriver om denne saken i sitt siste nummer, har Oslo Skifterett allerede avsagt dom om eierforholdet til visse aksjer.

Etter farens død i 1948 ble Kristoffer jr. leder av «Olsen-siden» i Olsen & Ugelstad, som består av en rekke skipsselskaper. Ifølge påstander i Kapital har han suverent og uten hensyn til sine søsken skaltet og valgt med farsarven. Amelia har ikke sett så mye til de eventyrlige beløpene hun skulle hatt, og får sannsynligvis heller ikke se dem — et faktum som i like stor grad som broder Kristofers eventuelle egenrådighet må tilskrives det elendige shipping-markedet.

ENIGHET SOM SPRAKK

Etter stridigheter som har vart i en årrekke, kom de stridende parter i desember 1973 fram til en løsning. Amelia Riis skulle få skipet M/S Norefjell eller 46 millioner kroner mot at alt snakk om granskning falt bort og at alle Amelia Riis' aksjer i Olsen & Ugelstad ble overført til skipsreder Kristofer Olsen. Avtalen ble undertegnet av Trygve og Rudolf Ugelstad, skipsmegler Georg Rønneberg (på vegne av Kristoffer Olsen) og Einar Riis (Amelia Riis' ektemann).

Av en eller annen grunn skjedde imidlertid ingenting, og nye forhandlinger ble satt i gang for at man skulle komme fram til et endelig oppgjør. Disse resulterte 5. april 1974 i en ny avtale. Det primære i denne er at A/S Falkefjell (et av de mange underbrukene i Olsen & Ugelstad) overdrar skipet M/S Sognefjell til Amelia Riis «eller den person eller det selskap hun utpeker, innen- eller utenlands-til skalaverdi kr 22 400 000». Med båten skulle følge en pantegjeld på 20 millioner kroner som skulle avdras over 11 år. Halvparten av pantegjelden var omtvistet, slik at Amelia Riis i beste fall ville få skipet med en tilhørende pantegjeld på 10 millioner kroner.

Som motytelse skulle hun overdra alle sine aksjer og frafalle alle krav om granskning etc.

SKJULTE VERDIER

På papiret fikk Amelia Riis ved avtalen 2,4 millioner kroner for sine aksjer og sluttoppgjør med broren. I virkeligheten fikk hun mye mer, noe alle parter

selvfolgelig var klar over. I et brev til Handelsdepartementet 30. april 1974 anslo skipsmekler Georg Rønneberg verdien av skipet til 45 millioner kroner.

Dette var mot bedre vitende, for allerede 4. april 1974, dagen for avtalen ble undertegnet, sendte firmaet Quilfeldt, Rønneberg & Co. A/S ut et salgssirkulære hvor prisen for M/S Sognefjell ble oppgitt til 11,5 — 12 millioner dollar. Forsiktig regnet fikk Amelia Riis et skip til 65 millioner norske kroner (evt. med en pantegjeld på 10 — 20 millioner) for sine aksjer til 2,4 millioner. Det er hevet over enhver tvil at alle parter var innforstått med dette.

OVERFØRES TIL BEKVEMMELIGHETSFLAGG

Det var en forutsetning at skipet skulle overleveres til et selskap i Monrovia, Liberia, Cosmiu Tankers Ltd., som Amelia Riis eide. Hun har siden 1953 vært «valuta-utlending» med bostedsadresse Roma og Monte Carlo. Av den grunn var det nødvendig med eksportlisens for skipet, og det var i forbindelse med denne at problemene begynte å tarne seg opp.

UBEHAGELIG OPPGJØR MED SKATTEFUTEN

Ved å oppgi at man gav fra seg et skip til en verdi av 65 millioner kroner mot aksjer for 2,4 millioner, ville skipsrederne

Kristofer Olsen og Trygve og Rudolf Ugelstad få et ubehagelig oppgjør med skattemyndighetene. De måtte gjøre regning med å å en knallhard ekstraskatning for «salgsgevinsten» på M/S Sognefjell og det som kanskje var verre — at myndighetene gransket likningsverdien på aksjene i Olsen & Ugelstad-rederiet.

De aksjer Amelia Riis gav fra seg, stod bare oppført med en likningsverdi på 1,3 millioner kroner, mens rederne var villige til å betale 45 millioner for aksjene pluss at truselen om granskning ble frafalt. Det er ikke klart hvilken verdi som er satt på aksjene eller verdien av at granskning og sak ble frafalt — men til sammen var de altså villige til å betale 45 millioner kroner! Men det er jo grenser for hva selv redere er villig til for å slippe granskning, skriver Kapital.

Det som videre skjedde var at Kristofer Olsen begynte å sabotere bestemmelsene i den avtalen han hadde inngått. Det gjorde at Amelia Riis og hennes mann gikk glipp av et tilbud fra et indisk rederi som gjaldt ut mai i fjor om å selge skipet for 12 millioner dollar.

Etter mye fram og tilbake, ble eksportlisens innvilget 16. august 1974. Da var det Amelia Riis' og hennes manns tur til å forhale fullbringelse av avtalen. I den tida som var gått, hadde prisen på brukt tonnasje sunket til nesten det halve. Ekteparet Riis

forlangte en erstatning på 18,9 millioner — rederiet var villig til å betale seks millioner kroner. Heller enn å gi seg på disse kravene, forlangte begge parter avtalen hevet hvis de ikke fikk sin vilje igjennom. Det var akkurat det som skjedde, den innkalte voldgiftsdomstol (h.r. adv. Gunnar Aasland, prof. Sjur Brækhus, h.r. adv. Knut Rasmussen) hevet avtalen.

MISTE ALT?

I dag er det klart at Amelia Riis og hennes mann ville fått cirka 39 millioner kroner hvis de hadde gått med på rederiets siste tilbud. Nå risikerer de å miste alt. Det er ingen hemmelighet at Olsen & Ugelstad er oppe i svært alvorlige vanskeligheter («Øyeblikkelig likviditetskrise» er de ord rederiet selv bruker). Reksten-krisen har gitt rederiet et tap på 3,5 millioner kroner i måneden. En avtale med det engelske rederiet Burmah Tankers om et lån på et par hundre millioner kroner og en opplutning på skip på 17 år er hevet av det engelske rederiet på grunn av egne vanskeligheter. Dessuten må Olsen & Ugelstad avhende kontraheringer på oljeboringsutstyr og -skip for å overleve.

Av disse grunner står nå ekteparet Riis i fare or å miste hele den arv de har drømt om. I desperasjon har også Einar Riis gått til det skritt å skrive til statsminister Trygve Bratteli for å klage sin nød, skriver Kapital.